

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Bonis Operibus Docto. Martini Lutheri Liber

Luther, Martin

Vuittemberge, 1521

VD16 L 7151

Decimoseptimo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33333

DECIMOSEPTIMO.

Spiritualis
intellectus
præcepti de
Sabbato.

Verus Sab-
batus.

¶ Habet hoc præceptum secundum spiritualem intellectum multo sublimius opus, complectens naturam totius hominis. Hic ergo nosse oportet, Sabbatum secundum linguæ Hebraicæ proprietatem significare festum vel quietem, ideo quod deus septimo die quiescit & cessauerit ab omnibus suis operibus creatis, Gene. 2. Ideo præcepit deus etiam septimum diem sanctificandum, & cessandum a nostris operibus, quæ sex diebus operamur. Quod sabbatum nunc in diem dominicam est mutatum, & reliqui dies appellantur dies profesti, siue operarij: dies vero dñici dies ocij, siue quietis siue sanctus dies. Atque vniuersa in Christiana religione nullus sit dies festus, præter dñicum, Item vt beatissime virginis Mariæ, & reliquorum diuorū festa omnia in diem dñicum transponerentur. Sic enim multum vitaretur & omitteretur vitiorum per dies operarios. Neque regiones adeo inopia premerentur. Sed hodie onerati sumus multitudine festorum in perniciem animarum, corporum, & opum. De quibus multa possint dici. Hæc autem requies ab operibus est duplex, corporalis & spiritualis. Itaque præceptum quoque hic dupliciter intelligitur. Corporalis est sabbatismus vel requies est, de qua superius dictum est, vt intermissio nostro officio & labore, in templo conuenientes, missam videamus, verbum dei audiamus, & pro publica omnium salute concorditer oremus. Qui sabbatismus quæuis corporalis sit, & deinceps in Christiana repub. non præceptus a deo, vt Apostolus ad Collos. 2. dicit. Nemo ergo vos iudicet in cibo aut in potu, aut in parte diei festæ, aut neomeniæ, aut sabbatorum quæ sunt vmbra futurorum, corpus autem Christi. Nunc vero impleta est veritas, ita vt omnes dies sint festi. Sicut Esaias dicit lxvi. Et erit mensis ex mense, & sabbatum ex sabbato. Et rursum omnes dies sunt profesti & operarij. Attamen sabbatismus est necessarius, & a Christiana repub. institutus, propter imperfectos prophanos siue laicos, & opifices & operarios seu mercenarios, vt & ipsi possint ad verbum dei conuenire. Nam sicut videmus, sacerdotes & monachi, quotidie sacrificant & celebrant, orant omnibus horis, & sese exercent in verbo dei, studendo, legendo, audiendo. Quo nomine etiam præ alijs immunes sunt a laboribus, prouentibus & pensionibus aucti & prouisi, habentes quotidie dies festos, quotidie facientes opera diei festi, ex parte omnium dierum profestorum, vt quibus dies sint indifferentes. Quod si omnes essemus profesti, & sciremus Euangelium, possemus quidie vel operari & laborare, si vellemus, vel requiescere & sabbatismum agere, si possemus. Na

sabbatismus iam non est necessarius, neque preceptus, nisi ad versum dei descendendum & orandum. DECIMOSEPTIMO.

¶ Spiritus sabbatismus, quem deus in hoc precepto praecepit, est, ut non solum labores & officia omittamus, sed multo magis ut permittamus dumtaxat deum in nobis operari, nihil proprium in omnibus nostris viribus operantes. Quod autem hoc fit, sic fit. Homo peccatis corruptus, habet multum mali amoris & studij ad omnia peccata, & ut scriptura ait. Gen. 8. cum facta cogitatio cordis intenta est ad malum omni tempore, hoc est ad superbiam, inobedientiam, iram, odium, avaritiam, impudicitiam, & in summa summarum, in omnibus quae vel agit vel omittit magis querit suam commoditatem & voluntatem quam dei gloriam, & sui proximi. Ideo omnia eius opera, omnes eius cogitationes, omnis eius vita est mala & non diuina. Ut igitur deus in eo operetur, oportet omnia haec vicia & malitias perire & euelli, ut hic nascatur requies & cessatio omnium operum nostrorum, cogitationum, & verborum, & vitae, ut in posterum in nobis, ut Paulus ad Gal. 1. dicit, non nos, sed Christus in nobis viuatur, operetur, & loquatur. Id vero non fit delicatis diebus, sed hic vis facienda est naturae, & permittendum ut ei vis fiat. Hic enim incipit pugna inter spiritum & carnem, hic spiritus reluctatur irae, voluptati, superbiae. Carne volente in voluptate, honoribus & ocio & tranquillitate diffuere. De quo Paulus ad Gal. 5. Qui Christi sunt carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis. Hic ergo sequuntur bona opera, ieiunare, vigilare, laborare, de quibus nonnulli adeo multa dicunt & scribunt, interea tamen neque principium neque finem eorum scientes, Ideoque & nos in penitentia de his dicemus.

DECIMO OCTAVO.

¶ Sabbatismus autem ut operibus nostris cessantibus, deus solus in nobis operetur, perficitur duobus modis. Primo per nostram propriam exercitationem. Secundo per alienam externamque exercitationem vel agitationem. Nostra igitur exercitationem sic oportet esse institutam & instructam, ut primo videntes quod sit nostra caro interea, nisi quis sensus, voluntas, & cogitationes nos irritet, eis resistentes non obsequamur. Sicut Sapiens dixit, Eccles. Post concupiscentias tuas ne eas. Et Deut. 12. Quod precipio tibi hoc tamen facito, domino, nec addas quicquam nec minuas. Hic oportet hominem omnes habere in usu perpetuo, quas David orauit, dicens: Domine deduc me in viam mandatorum tuorum, & non in avaritiam. Item, Vias tuas demonstra mihi, & semitas tuas edoce me. Item, Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non moueantur vestigia mea. Et eiusmodi multas, quas omnes haec oratio complectitur, Adueniat regnum tuum. Nam concupiscentiarum sunt tam multae, tam multiplices, interdum suggestionem mali

Sabbatismus
vocatio operum
naturae nostrae, & diuina opera pati.